

4.25. Kapitulli 25: Shkenca dhe kërkimi

Për sa i përket **politikave të kërkimit dhe novacionit**, janë marrë disa masa për stimulimin e novacionit dhe për përforcimin e burimeve njerëzore. Agjencia e Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit (AKTI) ka shtuar përpjekjet për promovimin e pjesëmarrjes në programet e BE-së për kërkimin, por shkalla e suksesit në përgjithësi është ende shumë e ulët. Buxheti kombëtar për kërkim është rritur lehtë, por niveli i investimeve në kërkim dhe zhvillim teknologjik është ende shumë i ulët. Nevojiten më shumë burime financiare, sidomos për forcimin e kapaciteteve dhe modernizimin e infrastrukturës.

Për sa i përket pjesëmarrjes së Shqipërisë në **Programin e Shtatë Kuadër** të BE-së (FP7), AKTI ka rritur përpjekjet dhe mbështetjen për komunitetin shkencor, por niveli i pjesëmarrjes dhe shkalla e suksesit (13%) janë ende shumë të ulëta. Për shkak të shtrëngimeve buxhetore, pjesëmarrja e AKTI-t në eventet e BE-së për krijimin e rrjeteve ka pësuar rënie. AKTI është angazhuar në marrëveshje bashkëpunimi dypalëshe me Italinë, Greqinë, Malin e Zi, ish-Republikën Jugosllave të Maqedonisë, Slloveninë dhe Turqinë. Për herë të parë është organizuar dita e informimit në Tiranë për Qendrën e Përbashkët Kërkimore. AKTI ka filluar përgatitjet për pjesëmarrjen në programin kuadër të BE-së për kërkimin, "Horizon 2020".

Për sa i përket integritimit në **Hapësirën Evropiane të Kërkimit** (ERA), janë marrë disa masa për të rritur kapitalin njerëzor, kryesisht duke rritur Fondin e Ekselencës dhe duke zgjeruar programin "Brain Gain" në bashkëpunim me UNDP-në. AKTI po realizon me sukses portalin Euraxess. Financimi i kërkimit shkencor për historinë dhe gjuhën shqiptare është njohur si çështje prioritare. Për shkak të mungesës së statistikave të besueshme, është e vështirë të përcaktohet niveli i investimeve si përqindje e PBB-së, por vlerësohet rreth 0.35%. Kontributi i sektorit privat dhe NVM-ve në kërkim dhe zhvillim teknologjik në veçanti, është shumë e kufizuar. Për sa i përket Unionit të Novacionit, Qendra Shqiptare e Biznesit dhe Inovacionit në Agjencinë Shqiptare për Investime dhe Zhvillim (AIDA) vazhdoi të nxitë novacionin nga sipërmarrësit, duke rritur auditet e teknologjisë dhe masat me fokus NVM-të.

Përfundim

Shumë pak përparim është bërë në fushën e shkencës dhe kërkimit. Duhet bërë përpjekje të mëtejshme dhe investime në kërkim për të siguruar integritimin në Zonën Evropiane të Kërkimit dhe për të kontribuar në Unionin e Inovacionit. Nevojiten përpjekje të mëtejshme për pjesëmarrje të suksesshme në programin kuadër të BE-së për kërkimin, "Horizon 2020". Në tërësi, përgatitjet nuk kanë avancuar mjaftueshëm.